

PLANOWANE ZMIANY W REGULACJACH PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH FUNKCJONOWANIA OŚWIATY W ROKU 2022

8

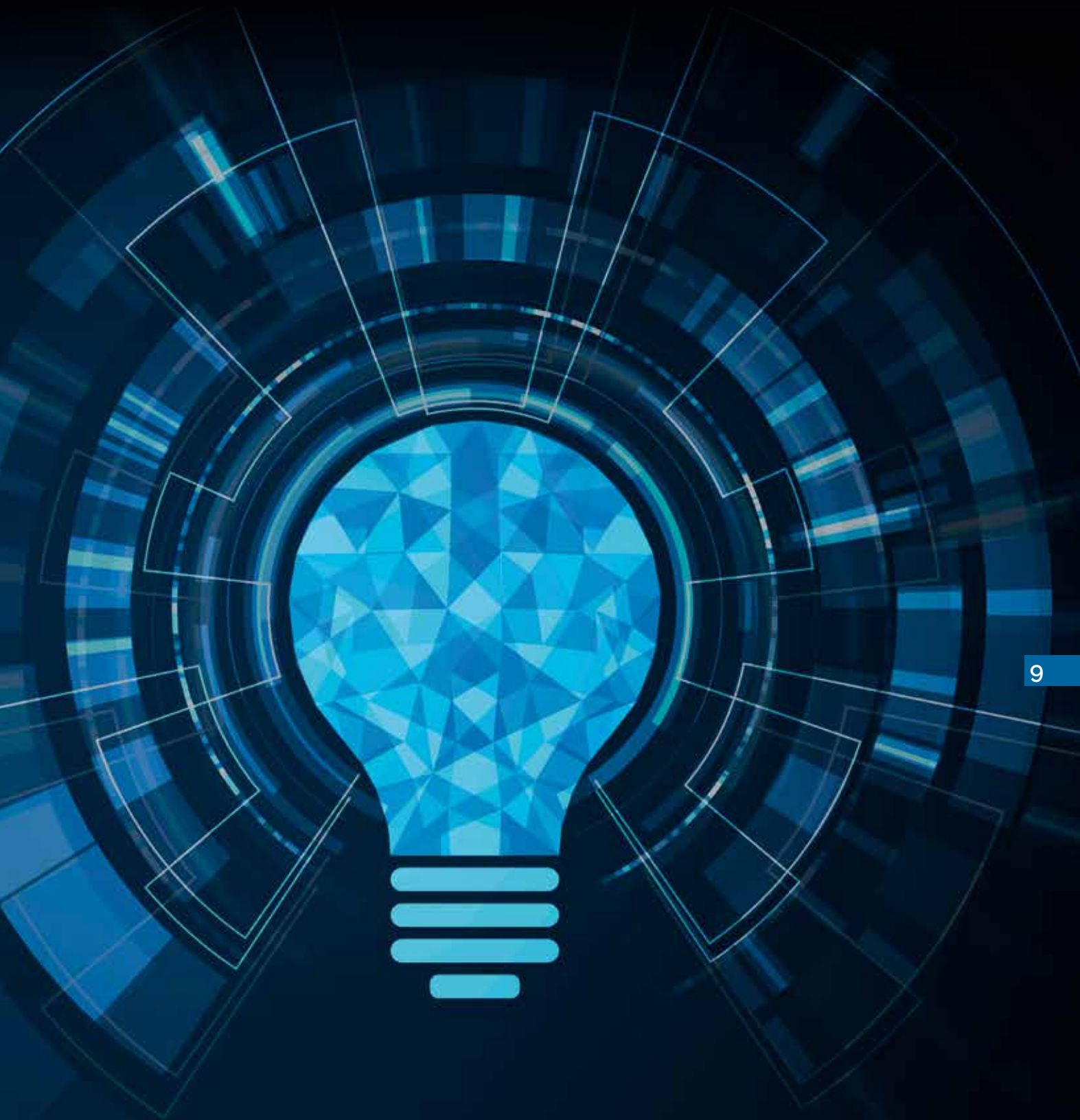
Po zawetowaniu nowelizacji ustawy z dnia 13 stycznia 2022 r. Prawo oświatowe, z uwagi na panującą sytuację geopolityczną, wznowione zostały prace legislacyjne dotyczące zmiany niektórych zapisów tej ustawy. Zgodnie z przyjętymi założeniami mają one obowiązywać od nowego roku szkolnego. Poniżej prezentuję podstawowe założenia planowanych zmian w regulacjach prawnych.

JAN LEWANDOWSKI

Konsultant ds. kadry kierowniczej, ewaluacji, prawa oświatowego, awansu zawodowego. Kierownik Filii DODN w Legnicy, Szkoleniowiec – edukator, wykładowca akademicki, pisze pracę doktorską z zakresu zarządzania szkołą.

Planowane zmiany w zakresie kompetencji kuratorów oświaty

Organ sprawujący nadzór pedagogiczny jest zobowiązany do szczególnej dbałości o właściwą jakość szeroko pojętej edukacji (kształcenie, wychowanie i opieka) oraz jej systematycznego badania i oceniania. Kurator oświaty, oprócz zadań, które wynikają wprost

z przepisów ustawy Prawo oświatowe, realizuje również zadania określone w innych aktach prawnych, w tym w Karcie Nauczyciela. Jednocześnie tenże kurator oświaty ma ustawowy obowiązek współdziałania z innymi organami i organizacjami w sprawach dotyczących warunków rozwoju dzieci i młodzieży, wspierania nauczycieli, szkół i ich organów prowadzących¹.

Ustawodawca w proponowanych zmianach planuje zwiększyć kontrolę kuratoriów nad aktywnością w szkołach stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły lub placówki poprzez nałożenie

na dyrektora obowiązku uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych przez taką organizację. Ponadto dyrektor byłby zobowiązany do przedstawienia rodzicom ucznia lub pełnoletniemu uczniowi informacji o celach i treściach programu zajęć, pozytywnej opinii kuratora oświaty oraz pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców, a na wniosek rodzica lub pełnoletniego ucznia – również materiałów wykorzystywanych do realizacji programu zajęć.

Według ustawodawcy taka procedura ma wpłynąć na zwiększenie świadomości uczniów i rodziców dotyczącej treści zawartych w zaproponowanych programach. Zmiany uzasadniane są tym, że rodzic zawsze powinien mieć prawo do decydowania o udziale dziecka w zajęciach (wynika to wprost z Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego), jak również do zasięgnięcia informacji np. o posiadanym przez osoby prowadzące zajęcia doświadczeniu zawodowym, kompetencjach i umiejętnościach, w zakresie objętym zajęciami. Udział w takich zajęciach wymagałby pisemnej zgody rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich – samych uczniów. Pozytywna opinia organu sprawującego nadzór pedagogiczny nie będzie jednak wymagana w przypadku organizacji i prowadzenia zajęć w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Zmiany w zakresie powołania i odwołania dyrektora

W kontekście proponowanego przez nowelizację rozszerzenia kompetencji organu sprawującego nadzór pedagogiczny ważne jest jego wielopłaszczyznowe współdziałanie z organami prowadzącymi publiczne szkoły i placówki w stosowaniu rozwiązań zgodnych z prawem i wpisujących się w regionalną i lokalną politykę oświatową. Jest to szczególnie istotne w świetle planowanych zmian, które zakładają:

- wzmocnienie roli organu sprawującego nadzór pedagogiczny w kwestii powołania na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki osoby niebędącej nauczycielem przez wprowadzenie obowiązku uzyskania jego pozytywnej opinii w tym zakresie, a także
- umożliwienie organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny wnioskowania do organu prowadzącego o odwołanie dyrektora szkoły lub placówki, który uchyła się od realizacji zaleceń wydanych w wyniku czynności nadzoru pedagogicznego, lub o zawieszenie dyrektora w sytuacji, gdy organ w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego

stwierdzi uchybienia związane z zagrożeniem bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.

W ramach nadzoru pedagogicznego dokonywana jest ocena stanu przestrzegania przez szkołę lub placówkę przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, tj. nieprzestrzegania przepisów prawa, wydawane są zalecenia, które powinny być wykonywane przez dyrektora. Proponowane zmiany mają zapewnić kuratorowi środki oddziaływania w przypadku nieprzestrzegania wydanych zaleceń.

Nowelizacja zakłada zatem, że dyrektor szkoły lub placówki w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń (w przypadku wniesienia zastrzeżeń – w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń) jest obowiązany powiadomić:

- organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń,
- organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji.

W przypadku gdy dyrektor nie zrealizuje w wyznaczonym terminie zaleceń, organ sprawujący nadzór pedagogiczny będzie mógł go wezwać do wyjaśnienia przyczyn w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. W terminie 7 dni od dnia otrzymania wyjaśnień dyrektora (lub w terminie 7 dni od dnia upływu terminu na ich przekazanie) organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wyznaczyć dyrektorowi ostateczny termin realizacji zaleceń.

Jeżeli dyrektor szkoły lub placówki nie zrealizuje zaleceń w ostatecznym terminie, organ sprawujący nadzór pedagogiczny będzie mógł wystąpić do organu prowadzącego z wnioskiem o odwołanie dyrektora w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia. W konsekwencji organ prowadzący odwoła dyrektora szkoły lub placówki w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania wniosku i niezwłocznie informuje o tym organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Natomiast w przypadku gdy organ prowadzący szkołę lub placówkę nie odwoła jej dyrektora w odpowiednim terminie, powierzenie stanowiska dyrektora szkoły lub placówki wygasa po upływie 14 dni od dnia otrzymania wniosku. Wygaśnięcie powierzenia stanowiska dyrektora szkoły lub placówki stwierdza organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Informację o wygaśnięciu powierzenia stanowiska dyrektora szkoły

W kontekście proponowanego przez nowelizację rozszerzenia kompetencji organu sprawującego nadzór pedagogiczny ważne jest jego wielopłaszczyznowe współdziałanie z organami prowadzącymi publiczne szkoły i placówki w stosowaniu rozwiązań zgodnych z prawem i wpisujących się w regionalną i lokalną politykę oświatową.

lub placówki organ sprawujący nadzór pedagogiczny niezwłocznie przekazuje organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę.

Zmienia się również zapisy związane z powierzaniem stanowiska dyrektora. Planowane jest wprowadzenie obowiązku uzyskania pozytywnej opinii organu nadzoru pedagogicznego. Wiadomo, że szkołą może również kierować osoba niebędąca nauczycielem, powołana na stanowisko dyrektora przez organ prowadzący, ale będzie to możliwe dopiero po uzyskaniu pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

Jeżeli do konkursu nie zgłosi się żaden kandydat albo nie zostanie on wyłoniony, organ prowadzący powierza stanowisko dyrektora szkoły lub placówki ustalonemu przez siebie kandydatowi, również po uzyskaniu pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny oraz po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady szkoły lub placówki i zakładowych organizacji związkowych zrzeszających nauczycieli, działających w danej szkole lub placówce. Opinia zakładowej organizacji związkowej jest wydawana w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia organu prowadzącego. Podobnie jak dotychczas, stanowisko dyrektora szkoły lub placówki powierza się na 5 lat szkolnych. Zmiany zakładają jednak, że w uzasadnionych przypadkach można powierzyć to stanowisko na krótszy okres, (nie krótszy niż jeden rok szkolny), ale dopiero po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty. Wymogu uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty nie stosuje się w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez ministrów.

Zmienia się również pewne zapisy dotyczące konkursu na stanowisko dyrektora. Zgodnie z nowelizacją, w przypadku przeprowadzania konkursu w związku z upływem okresu, na jaki powierzono stanowisko dyrektora szkoły lub placówki, konkurs ten ogłasza się nie wcześniej niż z początkiem roku kalendarzowego, w którym upływa ten okres, i nie później niż na 2 miesiące przed upływem tego okresu. W przypadku gdy powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły lub placówki na podstawie art. 63 ust. 13 uPo² – nie później niż na 2 miesiące przed upływem okresu, na jaki powierzono pełnienie tych obowiązków. W przypadku szkoły i placówki prowadzonej przez jednostkę samorządu

terytorialnego przedstawicielem organu prowadzącego szkołę lub placówkę może być również członek organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego wskazany przez ten organ stanowiący. Natomiast jeżeli nadzór pedagogiczny nad placówkami wchodzącymi w skład zespołu lub łączonymi w zespół sprawują różne organy, to – w przypadku konkursu na stanowisko dyrektora zespołu, w tym nowo zakładanego – przedstawiciele ustalają wspólnie te organy. Celem nowelizacji ma być sprawniejsze zarządzanie szkołą i powoływanie na stanowisko dyrektora.

Z kolei w kwestii oceny pracy dyrektora ma zostać dopisane, że jeżeli w terminie 30 dni od dnia przedstawienia projektu oceny pracy organ sprawujący nadzór pedagogiczny (w przypadku placówek doskonalenia nauczycieli –

kurator oświaty) nie uzyska porozumienia z organem prowadzącym w sprawie tej oceny, to oceny pracy dokonuje odpowiednio organ sprawujący nadzór pedagogiczny po rozpatrzeniu stanowiska organu prowadzącego. Dodano również istotny akapit stanowiący, że w sprawach niecierpiących zwłoki, związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć organizowanych przez szkołę organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wystąpić do organu prowadzącego szkołę z wnioskiem o zawieszenie nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Wniosek złożony w tej sprawie przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny jest wiążący dla organu prowadzącego szkołę.

Zmiany w zakresie likwidowania placówek

W nowych regulacjach mają być wprowadzone rozwiązania wzmacniające rolę organów sprawujących nadzór pedagogiczny, w tym kuratora oświaty, podczas podejmowania decyzji na poziomie lokalnym w kwestiach dotyczących funkcjonowania szkół i placówek. Zatem doprecyzowano warunki, które muszą być spełnione, aby mogło dojść do likwidacji szkoły lub placówki, a także określono, co podlega ocenie w ramach opiniowania zamiaru likwidacji lub przekształcenia szkoły przez właściwy organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Dodatkowo nowelizacja określa, że jednostka samorządu terytorialnego może wskazać

uczniom likwidowanej szkoły możliwość kontynuowania nauki jedynie w szkole lub szkołach prowadzonych przez tę jednostkę. W przypadku likwidacji szkoły podstawowej z oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego ma obowiązek wskazać nie tylko szkołę, ale także prowadzoną przez siebie placówkę wychowania przedszkolnego.

Zmienne zapisy określają, że szkoła publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana, jeżeli likwidacja tej szkoły:

- nie ograniczy dostępności nauki, wychowania i opieki oraz
- polepszy:
  - warunki nauki, wychowania i opieki uczniów likwidowanej szkoły oraz nie pogorszy ich w szkole lub szkołach wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa i higieny,
  - warunki stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym, w przypadku gdy likwidowana szkoła prowadzi takie kształcenie, oraz
- nie pogorszy warunków dotarcia uczniów do szkoły, przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego, oraz
- jest uzasadniona zmianami demograficznymi lub prognozami dotyczącymi liczby uczniów likwidowanej szkoły, szkoły lub szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki oraz ogółem wszystkich szkół danego typu prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Jednak jednostka samorządu terytorialnego zamierzająca zlikwidować szkołę publiczną może podać dodatkowo inne okoliczności uzasadniające taką decyzję.

Ponadto, wychodząc naprzeciw potrzebom niektórych jednostek samorządu terytorialnego, w nowelizacji znalazły się regulacje pozwalające gminie na zorganizowanie dowozu uczniów w sytuacjach innych niż te ustawowo obowiązkowe. W przypadku zorganizowania tego transportu gmina jest obowiązana zapewnić opiekę w czasie przewozu do szkoły lub ośrodka.

Ustalenie zasad prowadzenia zajęć zdalnych

Z uwagi na brak w dotychczasowych regulacjach prawnych odpowiednich zapisów, zakłada się dodanie rozwiązań dotyczących organizowania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia

na odległość również w przypadku, gdy zajęcia zostaną zawieszono z innych powodów niż COVID-19. Regulacja ta wynika z potrzeby uporządkowania w ustawie obowiązku organizowania dla uczniów zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i tym samym umożliwienia uczniom uczestniczenia w tych zajęciach w sytuacji, gdy nie da się prowadzić zajęć w tradycyjny sposób. Brak takich rozwiązań powodował, że w okresie zawieszenia zajęć uczniowie nie uczestniczyli w ogóle w zajęciach (zarówno na terenie szkoły, jak i zdalnie), co z pewnością negatywnie wpływało na proces kształcenia uczniów.

Dotychczas gdy funkcjonowanie jednostki zostało w całości lub w części ograniczone, zawieszono zajęcia są realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 30c ustawy Prawo oświatowe³. Powyższe przepisy mają jednak zastosowanie wyłącznie w roku szkolnym 2021/2022. Natomiast począwszy od roku szkolnego 2022/2023, aby uniknąć sytuacji, w której zawieszenie zajęć w szkole (np. z uwagi na niską temperaturę) powoduje, że uczniowie nie będą uczestniczyli w żadnych lekcjach (ponieważ brak podstaw prawnych do zorganizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość), dopisuje się przepis zobowiązujący dyrektora szkoły do zorganizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Jednoznacznie doprecyzowano, że zajęcia w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub placówce zawieszają się na czas oznaczony w razie wystąpienia na danym terenie:

- zagrożenia bezpieczeństwa uczniów w związku z organizacją i przebiegiem imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych,
- temperatury zewnętrznej lub w pomieszczeniach, w których są prowadzone zajęcia z uczniami, zagrażającej zdrowiu uczniów,
- zagrożenia związanego z sytuacją epidemiologiczną,
- nadzwyczajnego zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów innego niż określone wyżej – w przypadkach i trybie określonych w przepisach w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Natomiast w przypadku zawieszenia zajęć wychowania przedszkolnego w placówce prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osoba kierująca tą inną formą

Wiadomo, że szkoła może również kierować osobą niebędącą nauczycielem, powołaną na stanowisko dyrektora przez organ prowadzący, ale będzie to możliwe dopiero po uzyskaniu pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

wychowania przedszkolnego organizuje dla uczniów zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia te są organizowane nie później niż od trzeciego dnia zawieszenia zajęć. Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są realizowane:

- z wykorzystaniem narzędzia informatycznego lub
- z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej zapewniających wymianę informacji między nauczycielem, uczniem i rodzicem, lub
- przez podejmowanie przez ucznia aktywności określonych przez nauczyciela, potwierdzających zapoznanie się ze wskazanym materiałem lub wykonanie określonych działań, lub
- w inny sposób umożliwiający kontynuowanie procesu kształcenia i wychowania.

O sposobie realizacji zajęć zdalnych dyrektor placówki (lub osoba kierująca inną formą wychowania przedszkolnego), informują organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny. W szczególnie uzasadnionych przypadkach za zgodą organu prowadzącego i po uzyskaniu pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny może on odstąpić od organizowania dla uczniów zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zmiany w procedurze opracowywania arkusza organizacji szkoły lub placówki

Zgodnie z nowymi regulacjami zmieniony ma zostać art. 110 ust. 2 uPo. Zmienione zapisy nakazywałyby dyrektorowi przedłożenie projektu arkusza organizacji szkoły lub placówki do zaopiniowania radzie pedagogicznej. Wcześniej rada pedagogiczna takich uprawnień nie posiadała. Znowelizowane mają być również przepisy dotyczące uprawnień związków zawodowych w tej kwestii. Obecnie arkusz organizacji szkoły lub przedszkola przesyła się do organizacji związkowych, które obejmują swoim zakresem działania szkołę lub placówkę. Oznacza to, że arkusz organizacji dyrektor szkoły lub placówki przesyła do organizacji związkowej niezależnie od tego, czy pracownicy zatrudnieni w danej szkole lub placówce są członkami tej organizacji, jak również niezależnie od tego, czy organizacja

związkowa dopełniła warunku przedstawienia dyrektorowi informacji, o której mowa w art. 251 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych⁴.

Przepis ten już wcześniej budził wątpliwości wynikające m.in. z konieczności opiniowania arkuszy organizacji przez związki zawodowe, które nie miały swoich przedstawicieli w danej szkole czy placówce. Dochodziło do sytuacji, w których związki zawodowe odnosiły się do organizacji nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym w szkołach lub placówkach, w których praktycznie nie miały swoich członków. Dlatego po reformie przepisów arkusz organizacji będzie

przekazywany do zaopiniowania zakładowym organizacjom związkowym wyłącznie w przypadku gdy dana organizacja działa w szkole lub placówce, której dotyczy arkusz organizacyjny.

Inne zmiany planowane w ustawie Prawo oświatowe

- Zmodyfikowane są przepisy regulujące działalność oddziałów przygotowania wojskowego oraz rekrutację do tych oddziałów i szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej. Szczegółowo opisano organizację kształcenia w oddziale przygotowania wojskowego w sposób umożliwiający uczniom godzenie zajęć z przygotowania wojskowego realizowanych w ramach programu szkolenia z realizacją obowiązkowych zajęć dydaktycznych oraz zasady nadzoru sprawowanego przez Ministra Obrony Narodowej.
- Uchylone zostaną zapisy zobowiązujące kuratora oświaty do opracowywania programów wykorzystania środków na dofinansowanie doskonalenia nauczycieli, wyodrębnionych w budżecie wojewody.
- Nowelizacja ma objąć organizację indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, indywidualnego nauczania oraz kształcenia dzieci i młodzieży przebywających w podmiotach leczniczych. Zmiana zakłada, że dyrektor szkoły, na wniosek rodziców ucznia (w przypadku uczniów pełnoletnich – na wniosek tych uczniów), w porozumieniu z organem prowadzącym, umożliwi uczniowi posiadającemu orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania

realizację tych zajęć w formie zdalnej, w indywidualnym kontakcie z nauczycielem lub nauczycielami, uwzględniając zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania. Analogicznie sytuacja wygląda w przypadku dziecka, które posiada orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego. Dyrektor szkoły, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, w którym nie zorganizowano szkoły specjalnej, na wniosek nauczyciela, kierownika podmiotu leczniczego lub upoważnionego przez niego lekarza, może – ze względu na stan zdrowia ucznia – zezwolić na:

- odstąpienie od realizacji niektórych treści nauczania obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- zmniejszenie liczby godzin zajęć edukacyjnych,
- odstąpienie od udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych na czas wskazany przez lekarza.

Warunki korzystania przez ucznia realizującego zajęcia zdalnie z wykorzystaniem urządzeń technologicznych (sprzętu komputerowego, elektronicznego) i pomieszczeń podmiotu leczniczego oraz ponoszenia kosztów ich utrzymania i bezpiecznego użytkowania określa umowa zawarta pomiędzy organem prowadzącym szkołę, do której uczeń uczęszczał, a podmiotem leczniczym, w którym uczeń przebywa. W przypadku ucznia przebywającego w podmiocie leczniczym krócej niż 9 dni dyrektor szkoły, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, w którym nie zorganizowano szkoły specjalnej, może odstąpić od organizowania zajęć zdalnych.

Zmiany planowane w ustawie o systemie oświaty – egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny

W ustawie o systemie oświaty dokonuje się korekty, zgodnie z którą egzamin ósmoklasisty w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024, podobnie jak w poprzednich latach, zostanie przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych stanowiących zawężony katalog wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Dotyczy to uczniów i absolwentów, którzy dużą część swego

kształcenia brali udział w zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zgodnie z nowymi regulacjami od roku szkolnego 2022/2023 egzamin ósmoklasisty będzie przeprowadzany:

- w terminie głównym:
  - w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze wiosennym – w maju,
  - w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze jesiennym – w styczniu;
- w terminie dodatkowym:
  - w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze wiosennym – w czerwcu,
  - w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze jesiennym – w maju.

Przesunięcie terminu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty aż o około miesiąc powinno umożliwić uczniom szkoły podstawowej lepsze przygotowanie się do tego ważnego egzaminu.

Zmiana terminu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty (przesunięcie z kwietnia na maj) powoduje, że nie będzie możliwe wydanie zaświadczenia o wynikach egzaminu wraz ze świadectwem ukończenia szkoły podstawowej. Korekta wprowadza zatem zmianę terminu przekazywania ww. zaświadczenia. Centralna Komisja Egzaminacyjna określi w komunikacie dotyczącym harmonogramu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty termin, w którym okręgowe komisje egzaminacyjne prześlą dyrektorom szkół zaświadczenia o szczegółowych wynikach egzaminu ósmoklasisty, biorąc pod uwagę przepisy dotyczące rekrutacji do szkół ponad-

podstawowych i wynikające z nich terminy dla poszczególnych czynności w postępowaniu rekrutacyjnym. Ponadto nowa regulacja wprowadza zmianę polegającą na rezygnacji z przeprowadzania od roku szkolnego 2022/2023 egzaminu ósmoklasisty z czwartego przedmiotu obowiązkowego, wybranego spośród przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, geografia lub historia (w art. 44zu w ust. 3 uchyla się pkt 4 ustawy o systemie oświaty).

Z kolei jeśli chodzi o egzamin maturalny, w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 będą do niego przystępowali absolwenci starego ustroju szkolnego (szkoły ponadgimnazjalne)

Zmienione zapisy nakazywałyby dyrektorowi przedłożenie projektu arkusza organizacji szkoły lub placówki do zaopiniowania radzie pedagogicznej. Znowelizowane mają być również przepisy dotyczące uprawnień związków zawodowych w tej kwestii.

Rezygnacja z obowiązku uzyskania co najmniej 30% punktów z jednego przedmiotu dodatkowego jest przewidziana w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024, tak aby zachować równość szans absolwentów nowego i starego ustroju szkolnego.

i nowego ustroju szkolnego (szkoły ponadpodstawowe). Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o systemie oświaty:

- absolwenci szkół ponadpodstawowych, aby zdać egzamin maturalny, powinni uzyskać 30% punktów możliwych do uzyskania zarówno z przedmiotów obowiązkowych, jak i z jednego przedmiotu dodatkowego,
- absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, aby zdać egzamin maturalny, powinni uzyskać 30% punktów możliwych do uzyskania z przedmiotów obowiązkowych i przystąpić do jednego przedmiotu dodatkowego.

Zmiana ustawy przewiduje natomiast, że w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 absolwent szkoły ponadpodstawowej zda egzamin maturalny i uzyska świadectwo dojrzałości, jeżeli otrzyma z każdego przedmiotu obowiązkowego co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania i przystąpi do egzaminu z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego. W przypadku absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej warunki zdania egzaminu maturalnego nie ulegają zmianie.

Dla absolwenta szkoły ponadpodstawowej jest to istotna modyfikacja warunków przystępowania do egzaminu maturalnego. Rezygnacja z obowiązku uzyskania co najmniej 30% punktów z jednego przedmiotu dodatkowego jest przewidziana w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024, tak aby zachować równość szans absolwentów nowego ustroju szkolnego przystępujących do egzaminu maturalnego po raz pierwszy, tj. absolwentów czteroletniego liceum ogólnokształcącego, którzy ukończą tę szkołę w roku szkolnym 2022/2023, oraz absolwentów pięcioletniego technikum, którzy ukończą tę szkołę w roku szkolnym 2023/2024. Natomiast od roku szkolnego 2024/2025 obowiązek uzyskania 30% punktów z jednego przedmiotu dodatkowego będzie dotyczył już wszystkich absolwentów szkół ponadpodstawowych.

Ustawodawca proponuje aby w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 egzamin maturalny dla absolwentów starego ustroju szkolnego i nowego ustroju szkolnego był przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych przez Ministra Edukacji i Nauki. Zmiana ta jest uzasadniana

tym, że w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 do egzaminu maturalnego będą przystępowali absolwenci, którzy dużą część swego kształcenia realizowali w warunkach stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zatem należało określić nową podstawę przeprowadzania egzaminu maturalnego oraz ujednoczyć warunki zdania tego egzaminu dla absolwentów starego i nowego ustroju szkolnego, co uwzględnia skutki prowadzenia zajęć w formie zdalnej. Wspomniane wymagania egzaminacyjne stanowią zawężony katalog wymagań określonych w podstawie programowej kształ-

cenia ogólnego dla szkół ponadgimnazjalnych oraz dla szkół ponadpodstawowych.

Nowe etaty dla specjalistów

Procedowana nowelizacja ustawy o systemie oświaty wprowadza również przepisy dotyczące zatrudnienia w szkołach i przedszkolach specjalistów: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych. Zgodnie z tymi przepisami w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 liczba etatów specjalistów nie może być niższa niż:

- 1,5 etatu, który powiększa się o 0,2 etatu na każdym kolejnych 100 uczniów – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 100;
- 1 etat – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 50 i nie przekracza 100;
- 0,5 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 30 i nie przekracza 50;
- 0,25 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów wynosi od 1 do 30.

Zgodnie z założeniami kolejne lata szkolne, czyli 2022/2023 i 2023/2024, traktowane są w projekcie jako czas przejściowy. Docelowo, od roku szkolnego 2024/2025, normy mają być inne. Łączna liczba specjalistów w danej placówce nie będzie mogła być niższa niż:

- 2 etaty, które powiększa się o 0,2 etatu na każdym kolejnych 100 uczniów – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 100;
- 1,5 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 50 i nie przekracza 100;
- 1 etat – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 40 i nie przekracza 50;

- 0,8 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 30 i nie przekracza 40;
- 0,6 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 20 i nie przekracza 30;
- 0,4 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 10 i nie przekracza 20;
- 0,25 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów wynosi od 1 do 10.

W projekcie zmian zaproponowano także przepis przejściowy dotyczący zachowania w mocy przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektorowi jednostki systemu oświaty dokonanego na mocy rozporządzenia w sprawie szczególnych rozwiązań w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Powyższe rozwiązanie zostało zaprojektowane, aby nie było wątpliwości, że dyrektorzy szkół i placówek, którym przedłużono powierzenie tego stanowiska w roku 2021 na podstawie szczególnej regulacji obowiązującej w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, mogą nadal zajmować to stanowisko do końca okresu, na jaki zostało przedłużone powierzenie (powołanie) tego stanowiska (na to stanowisko).

Wynagrodzenia nauczycieli

Procedowane zmiany w Karcie Nauczyciela dotyczą głównie kwestii wynagradzania nauczycieli, oceniono bowiem, że obecny poziom wynagrodzeń nauczycieli nie jest dostatecznie motywujący. W związku z tym zaproponowano nauczycielom podwyżki od dnia 1 maja do dnia 31 grudnia 2022 r. poprzez zwiększenie średniego wynagrodzenia nauczycieli. Zmiana ta umożliwiła jednocześnie podwyższenie od dnia 1 maja 2022 r. wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli oraz dodatków do wynagrodzenia. Dlatego proponuje się wprowadzenie przepisu epizodycznego, na podstawie którego obecnemu tytułowi rozdziału 12 „Przepisy przejściowe i końcowe” proponuje się nadać brzmienie „Przepisy epizodyczne, przejściowe i końcowe”. W rozdziale tym dodaje się art. 93 a, zgodnie z którym w okresie od dnia 1 maja do dnia 31 grudnia 2022 r. średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela zwiększa się o 4,4%.

Podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli w związku z tą zmianą nastąpi nie później niż do dnia 30 czerwca 2022 r., z wyrównaniem od dnia 1 maja. Przedmiotowa zmiana będzie powodowała podwyższenie

minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli oraz dodatków do wynagrodzenia. Zatem stawki średniego wynagrodzenia nauczycieli, ustalone zgodnie z proponowaną regulacją, od dnia 1 maja do dnia 31 grudnia 2022 r. będą wynosiły (brutto) dla:

- nauczyciela stażysty – 3693,46 zł,
- nauczyciela kontraktowego – 4099,74 zł,
- nauczyciela mianowanego – 5318,58 zł,
- nauczyciela dyplomowanego – 6795,97 zł.

Jak można zauważyć, ilość zmian wprowadzonych nowelizacją zapisów w tych trzech aktach ustawowych jest spora. Dlatego też bardzo zachęcam wszystkich dyrektorów do dokładnego zapoznania się z nowymi regulacjami, a następnie do przeszkolenia swoich pracowników w tym zakresie.

[PODSTAWA PRAWNA]

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r., poz. 1082).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r., poz. 1762).
- Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z dnia 12 lutego 2019 r., poz. 263).
- Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z dnia 27 sierpnia 2015 r., poz. 1240 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. z 2018 r., poz. 467 z późn. zm.).

[PRZYPISY]

- ¹ Wynika to z uspotecznionego charakteru procesu zarządzania szkołą, jak i sprawowania nadzoru pedagogicznego.
- ² Do czasu powierzenia stanowiska dyrektora organ prowadzący może powierzyć pełnienie obowiązków dyrektora szkoły wicedyrektorowi, a w szkołach, w których nie ma wicedyrektora – nauczycielowi tej szkoły, jednak nie dłużej niż na okres 10 miesięcy.
- ³ W przypadkach uzasadnionych nadzwyczajnymi okolicznościami zagrażającymi życiu lub zdrowiu dzieci i młodzieży minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, może czasowo ograniczyć lub czasowo zawiesić funkcjonowanie jednostek systemu oświaty na obszarze kraju lub jego części, uwzględniając stopień zagrożenia na danym obszarze. W przypadku czasowego ograniczenia funkcjonowania systemu oświaty w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia dzieci i młodzieży minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, może wyłączyć stosowanie niektórych przepisów niniejszej ustawy, ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o finansowaniu zadań oświatowych w odniesieniu do wszystkich lub niektórych jednostek systemu oświaty, w szczególności w zakresie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego, oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, przeprowadzania egzaminów, organizacji roku szkolnego i organizacji pracy tych jednostek, a także wprowadzić w tym zakresie odrębne unormowania, tak aby zapewnić prawidłową realizację celów i zadań tych jednostek.
- ⁴ Artykuł 25¹ ust. 2 stanowi, że organizacja związkowa przedstawia pracodawcy co 6 miesięcy, według stanu na dzień 30 czerwca i 31 grudnia, w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po tym okresie, informację o liczbie członków.